

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde, Thesinge en omstreken

46^e jaargang - mei 2020

Een zelfstandig ondernemer naar de gevangenis

Jelle van der Veen uit Thesinge runde bijna vijftien jaar een eigen bedrijf in de installatietechniek. Hij had veel vaste klanten en heel verschillende kleine en grote klussen. Hij genoot van het contact met de mensen, het bedrijf liep goed en het werd steeds drukker. Toch keek Jelle steeds vaker om zich heen en dacht na over wat hij met zijn toekomst wilde doen.

Thesinge

Jelle is een geboren en getogen Thesinger. Na zijn mbo-opleiding Installatietechniek ging hij aan de slag bij Ebel Vaatstra (Installatietechniek Vaatstra). Na vijf jaar veranderde hij van werkgever en ging hij aan het werk bij installatiebedrijf Kroeze in Bunne. In november 2005 is hij voor zichzelf begonnen.

Vlak daarvoor kocht hij het huis aan Molenweg 27. Hij woonde op dat moment met zijn vrouw Anita in de Molenhorst en kon van daaruit het nieuwe huis verbouwen en opknappen. Dat is een enorme klus geweest, maar ook een goede keus. Er is een flinke schuur voor opslag van materialen en plek genoeg voor een werkbus. 'We wonen er met heel veel plezier. De verbouwing heeft wel ruim drie jaar gekost, maar is het meer dan waard geweest. Onze kinderen Lieke en Tim zijn hier geboren en hebben een mooie plek om te spelen.'

De knoop doorgehakt

Vorig najaar heeft Jelle het besluit genomen om te stoppen met zijn bedrijf. 'In de loop der jaren werd mijn klantenbestand steeds groter waardoor het drukker werd. In die heel drukke periodes verloor ik het plezier in het werk soms een beetje. Ik deed enorm mijn best om al het werk voor iedereen af te handelen. Soms waren er extra klussen in het weekend en daar kwam ook nog de administratie bij. Ik heb veel mooi werk mogen doen samen met timmerbedrijf Ridder uit Thesinge en Havenga Bouw uit Garmerwolde. Een van mijn mooiste klussen was het vogelwachtershuis op het onbewoonde eiland Griend.

Jelle kijkt terug op een mooie tijd als ondernemer, maar ook vooruit naar een uitdagende toekomst (foto Henk Tammens)

Samen met vriend en collega-installateur Luit Oomkes (Oomkes installatietechniek) hebben we op dit eiland, midden in de Waddenzee ten zuidwesten van Terschelling, het installatiewerk mogen doen.

Nu ik nog fit en vitaal ben, en met mijn 42 jaar nog kansen heb op de arbeidsmarkt, heb ik besloten dat ik niet tot mijn pensioen een eigen bedrijf wil runnen. Eind vorig jaar solliciteerde ik naar de functie van arbeidsmedewerker in de Penitentiaire Inrichting in Veenhuizen. Ik werk er vanaf 1 maart 2020 en het bevalt me uitstekend.'

Stroomversnelling

'Het idee dat ik in het gevangeniswezen zou gaan werken is nooit bij me opgekomen. Toen ik nadacht over wat wil ik, wat kan ik en wat vind ik belangrijk in het leven, kwam daar vooral uit dat ik graag met mensen werk. Het contact met mijn klanten heb ik altijd gewaardeerd. Ik wil mensen,

die op de een of andere manier niet kunnen of willen werken, mee opleiden en wat leren. Ik dacht aan mindervaliden, herintreders of mensen die door moeilijke omstandigheden hun baan zijn verloren. Een klant van me attendeerde me op de site Werken voor Nederland. Daar las ik de vacature voor arbeidsmedewerker in de Penitentiaire Inrichting Veenhuizen op de afdeling metaal. Ik ben me toen gaan verdiepen in deze functie in het gevangeniswezen. Wat houdt het in, wat moet ik er voor doen? Ik heb gesolliciteerd en toen kwam alles in een stroomversnelling. Ik moest een beslissing nemen. Doorgaan met mijn bedrijf of stoppen? Ik heb gekozen voor het laatste.'

Een werkdag in Veenhuizen

'Er staan in Veenhuizen twee gevangenis in prachtige monumentale panden: Esserheem en Norgerhaven. In totaal is hier plaats voor 480

gedetineerden en er werken ongeveer 500 medewerkers. Ik werk in Esserheem. Dit is een gevangenis en huis van bewaring. Er verblijven reguliere gedetineerden, maar er zijn ook drie afdelingen voor bijzondere doelgroepen: langgestraften, de zeer beperkt beveiligde afdeling en een vadvleugel voor vaders die een speciaal programma volgen om de band met hun kinderen zo goed mogelijk te houden.

Op de afdeling metaal werk ik met groepen van 15 tot 25 gedetineerden. De ochtendploeg werkt vier uur en na de pauze is er een middagploeg. We maken voor externe opdrachtgevers bijvoorbeeld frames voor tafels, stoelen, werkbanken, voetbaldoeltjes en metalen lateien voor de bouw. In de werkzaal zijn we met vier man begeleiding. Mijn werk begint met een goede voorbereiding zodat de mensen aan de slag kunnen. Ik begeleid en controleer en steek ook zelf de handen uit de mouwen. Ik controleer de producten en zie erop toe dat de machines worden onderhouden. Voor iedere gedetineerde schrijf ik regelmatig een rapportage. Ik noteer het gedrag van de gedetineerde en leg dit vast in zijn dossier. Goed gedrag wordt beloond. Met

een kleurensysteem wordt het gedrag aangegeven. Als je de kleur groen hebt wordt dat gehonoreerd met extra privileges. Bijvoorbeeld het behalen van een vakdiploma. Als je de kleur rood krijgt bij fout gedrag dan wordt er straf gegeven. Bijvoorbeeld het hele weekend op cel blijven. Voor het werk wordt per uur een klein salaris uitgekeerd. Dit kan besteed worden aan de huur van een televisie of het kopen van artikelen in het winkeltje. Soms koken gevangenen samen. Met dit eigen geld kunnen ze eens wat anders eten dan de maaltijd van de instelling. Als er 's morgens is gewerkt mag de gedetineerde 's middags zijn tijd besteden aan sporten, studie, recreatie en ontspanning.'

Omgaan met 'de jongens'

'Door het bieden van structuur, werkervaring en de mogelijkheid om een opleiding te volgen wordt de re-integratie na detentie bevorderd. Ik merk dat vooral langgestraften er het beste van maken. Zij werken goed mee en vinden het fijn om een gesprek tijdens het werk te voeren. Ik luister naar hun verhalen en dat zorgt voor een prettige werksfeer. Omgaan met 'de jongens'

maakt het werk interessant. Er wordt vaak gelachen en ik ben blij met mijn keuze. Zodra de coronamaatregelen het toestaan ga ik een opleiding volgen waarin pedagogiek, omgangskunde en ook zelfverdediging worden gedoceerd. Daar kijk ik naar uit.

In mijn vrije tijd merk ik dat ik weer meer zin heb om in eigen huis en tuin een klus aan te pakken. Het is nu hobby hè. En straks hopelijk weer mijn eigen voetbaltraining en langs de lijn staan bij wedstrijden van Tim of met Lieke kijken bij het paardrijden.'

'Ik wil iedereen voor wie ik heb mogen werken hartelijk bedanken. In en rondom Thesinge en Garmerwolde was het werken vaak anders dan elders. In het werkgebied dicht bij huis zat vaak ook nog een persoonlijke kant. Even kletsen over van alles en nog wat, dat was een fijne bijkomstigheid.'

Truus Top-Hettinga

De redactie van de G&T bedankt Jelle van der Veen montagetechniek voor de jarenlange steun als trouw adverteerder.

Veertig jaar molenaar

Op donderdag 14 mei was Harmannus Noot veertig jaar vrijwillig molenaar én werd hij 63 jaar. Familie en vrienden hadden voor dit heuglijk feit de Langelandster poldermolen bij Garmerwolde vrolijk versierd en er werd – in verband met de coronamaatregelen – op gepaste afstand geproost. Harmannus doet het molenwerk voor Stichting De Groninger Poldermolens. Hij was van 1988 tot 2002 al molenaar op de Langelandster. Na zo'n veertien jaar elders molenaar te zijn geweest, kwam hij ongeveer vijf jaar geleden (ook een klein jubileum) weer terug op het oude nest.

Sieb-Klaas Iwema

Harmannus voor de Langelandster (foto Sieb-Klaas Iwema)

Koningsdag in Thesinge

Net als in de rest van Nederland was er ook in Thesinge nauwelijks sprake van een uitbundige stemming. David en Eza (zie ook artikel op pagina 8) maakten er toch nog iets feestelijks van door met de nationale driekleur achter op de fiets een rondje door hun nieuwe woonplaats te fietsen. (foto Koos van de Belt)

Koningsdag Garmerwolde

Koningsdag in Garmerwolde begon om 9.45 uur bij de kerk met het luiden van de klok en het zingen van het Wilhelmus. Om deze dag verder ook niet ongemerkt voorbij te laten gaan had het Oranjecomité Garmerwolde een alternatief programma bedacht. Een vrolijk thuisblijfprogramma met een aantal activiteiten die thuis konden worden gedaan en waarvan de resultaten ook diezelfde dag moesten worden ingestuurd. De dag werd afgesloten met een gezamenlijke online-bijeenkomst.

Thuisblijfprogramma

Als thuisblijfprogramma waren de volgende activiteiten bedacht: een woordzoekpuzzel die geheel in het teken stond van allerlei koningsdagactiviteiten van de afgelopen jaren in Garmerwolde, een foto-opdracht waarin een typisch

Koningsdagspel of -activiteit moest worden uitgebeeld en voor de kinderen een mooie Koningsdagkleurplaat.

Online-bijeenkomst

Om 17.00 uur werd Koningsdag afgesloten met een online-bijeenkomst met dorpsgenoten.

Twee Trekpadbloazers, Simone Tjakkes en Peter Havenga, traden live op bij de start van deze bijeenkomst. Zij speelden het Grønnens laid.

Vooraf was het uiteraard wel heel spannend of het allemaal zou lukken, maar uiteindelijk waren er 23 dorpsgenoten online aanwezig. Met elkaar bekeken de aanwezigen de ingezonden foto's en kleurplaten. Via een online poll werd er gestemd op de beste foto van de foto-opdracht. Ook werden drie prijzen verloot voor de goede inzendingen van de woordzoekpuzzel.

Als prijswinnaars van de puzzel, met 36 inzendingen, kwamen uit de bus (in dit geval een oranje hoed): Frouwke de Vries, Anna la Bastide en Tineke Boerma.

De hoofdprijs van de fotowedstrijd, met totaal 16 inzendingen, ging naar Eline Hoiting (met een foto van haar vader Henk). De tweede prijs was voor de familie Vermaas, en Timon en Jefta Schwab mochten de derde prijs in ontvangst nemen.

Voor alle kinderen die een kleurplaat hadden ingestuurd was er een lekkere (rood/wit/blauwe) zuurstok. Al met al was het een geslaagde dag.

Het Oranjecomité wil langs deze weg iedereen bedanken voor de reacties en de leuke inzendingen en hoopt volgend jaar weer een gezellige - echte - dorpsviering te kunnen organiseren.

Marian Baarda

▲ Eline won de eerste prijs met deze actiefoto van haar vader Henk (foto Eline Hoiting)

► Timon en Jefta Schwab wonnen de derde prijs (eigen foto)

► De fotocollage van Peter en Janneke Vermaas en hun kinderen, Nynke, Evy en Yaniek was goed voor de tweede prijs. Zij maakten er echt een feestdag van. (foto Janneke Vermaas)

▼ Prijswinnaar Eline Hoiting (foto Ympkje Westerdijk)

Lotus uitvaartverzorging en -begeleiding

Nellian Dijkema en medewerkers

Bovenrijgerweg 19 | 9797 TD Thesinge | 06 53767142 | www.lotusuitvaart.nl

informatie en vormgeving rondom de dood: Schoolholm 3, Groningen

Ritsema

administratie en belastingadvies

administratie en belastingzaken voor ondernemers en particulieren

Stationsweg 12, 9781 CH Bedum
T (050) 302 13 19 | E info@wimritsema.nl
www.wimritsema.nl

AGRISHOP VERSWINKEL

Boerderijverkoop:

- groenten en fruit
- fruitmanden
- aardappelen
- scharreleieren
- vlees
- boerenzuivel
- salades en rauwkost
- brood

Dorpsweg 1 Garmerwolde
T 050 - 4042921
F 050 - 4042922

Goed en gezond van de boerengrond

Dorpsweg 69, Garmerwolde
Postadres Kapelstraat 13
9797PJ Thesinge
06 83799444
info@avecplezier.nl
www.avecplezier.nl

Koffie & taart
Lunch
Borrel
Diner

AvecPlezier
atelier

HOEKSTRA SERVICE

THESINGERLAAN 3
9797 TE THESINGE
050- 302 19 77
HOEKSTRA4IN1.NL

VOOR ALLE ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN
VOOR UW AUTO EN TUINMACHINE,
WAARBIJ SERVICE EN KWALITEIT TEGEN
EEN BETAALBARE PRIJS VOOROP STAAN!

OOK VOOR VERKOOP EN STALLING!

FINANCIËN IN DE ZORG

FINDZO

Annelies Hofstede

ADVISEERT EN
ONDERSTEUNT
ZORGINSTELLINGEN

www.findzo.nl

TAMMELING Montage

Ambachtsweg 1

9791 DD Ten Boer

T 050 5425084

M 06 30881547

info@tammelingmontage.nl

www.tammelingmontage.nl

Massagepraktijk
Carla Winkelman

Ontspanningsmassage
Therapeutische massage
Sportmassage

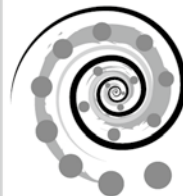
www.carlawinkelman.nl
info@carlawinkelman.nl

G.N. Schutterlaan 7
9797 PA Thesinge
06 16 13 48 54

Last van:

- stress
- slapeloosheid
- pijnlijke spieren
- rugpijn
- hoofdpijn
- of gewoon zin in ontspanning ?

Dan bent u van harte welkom !

Onder Ons

afscheid en uitvaart
samen in eigen hand

06 1998 50 15 • melden van een overlijden kan dag en nacht
Mariele Mijnlief • info@onderonsuitvaart.nl • www.onderonsuitvaart.nl

Voor al uw
aardbevings-
schade
Onderhoud
Verbouw
Kozijnen

JAN BOSS timmerbedrijf

Rijksweg 13
9917 PS Wirdum

jan@timmerbedrijfjanboss.nl
www.timmerbedrijfjanboss.nl

0596 572351
06 55165522

RITSEMA Sierbestrating

Bornholmstraat 4
9723 AX Groningen
050-3138600

Olgerweg 17
9723 EA Groningen
info@ritsema-sierbestrating.nl

www.ritsema-sierbestrating.nl

Herdenken en stilstaan

In de vroege avond van de 4^e mei bleef de omgeving van het Thesinger monument nagenoeg leeg. Wel werd er een korte ceremonie gehouden met een beperkt aantal mensen. Voorafgaand aan de plechtigheid luidde Kor van Zanten Hzn. de klokken van de Kloosterkerk. Daarna klonk een taptoe-sigitaal gespeeld door Jan Werkman. Na de twee minuten stilte speelde een drietal koperblazers het Wilhelmus, droeg Yvonne Schouteten een gedicht voor en legde Alex Mollema een krans namens de Thesinger bevolking. Afsluitend werden enkele koralen gespeeld. Als eerste het koraal *Blijf mij nabij*, de tekst die op het monument, als eerbetoon aan de in de oorlog geëxecuteerde dorpsgenoot en verzetsman Hendrik Ridder, staat gegraveerd. Deze sobere en tegelijkertijd indrukwekkende plechtigheid werd via een livestream uitgezonden en kan nog steeds via www.thesinge.com worden bekeken. Met dank aan Paul Witkamp voor de registratie van deze beelden.

Koperblazers Jan Werkman, Aline Werkman-Schipper en Lammert Plijter spelen het Wilhelmus (foto Roelie Karsijns)

Roelie Karsijns

Kassamedewerker in coronatijd

Teun Tammens uit Thesinge werkt al drie jaar bij Albert Heijn aan de Rijksweg in Groningen. Hij werkt tussen twaalf en twintig uur per week. Teun zit in het laatste jaar van de opleiding Sport en Beweging op het Alfa College in Groningen en specialiseert zich als fitnessbegeleider. Om zijn opleiding af te ronden moet hij veel verslagen schrijven. Waarschijnlijk kan hij in de zomervakantie pas het verplichte praktijkonderdeel behalen. In het nieuwe schooljaar wil hij graag een hbo-opleiding gaan doen, waarschijnlijk in de richting van marketing.

Bijzondere tijd

'Ik ben bij Albert Heijn begonnen als vakkenvuller en na een jaar kassamedewerker geworden. Het is een prettige bijbaan. Ik heb leuke collega's en ben blij dat ik deze baan nog heb. Ik ben nu 20 jaar en dan ben je een wat duurdere werknemer. Maar de zaak kiest voor ervaren medewerkers. Dat is mooi voor mij.'

De laatste maanden is het extra druk voor Teun en zijn collega's. Er zijn meer mensen nodig voor het ontsmetten van de winkelwagens en het bijvullen van de producten. Iedere klant is verplicht om een wagentje te nemen om zo de anderhalvemeterregel te waarborgen.

In het begin van de 'lock down' heeft Teun gezien hoe druk het was in de winkel. En ook dat er flink werd gehamsterd. Dat speelt nu niet meer zo. Hoewel er soms gekke producten ineens uitverkocht zijn. Zoals bloem en gist. Iedereen is blijbaarder thuis aan het bakken geslagen.

Alle coronamaatregelen in de supermarkt heeft hij van dichtbij meegemaakt. 'Binnen een tot anderhalve week werden de plexiglasschermen al aangebracht bij de kassa. Dat went trouwens best snel. Soms moet je even wat harder praten omdat mensen je niet verstaan. De meeste klanten betalen contactloos. Als ze met contant geld betalen mogen wij geen handcontact maken. Het wisselgeld leggen we dan in het bakje. Daarna desinfecteren wij onze handen. De fysieke afstand tussen personeel en klanten is een belangrijk aandachtspunt. Ook de manager en de servicebaliemedewerkers zijn beschermd door een plexiglaswand. De klanten houden zich bij de kassa goed aan de belijning op de vloer. In de winkel is het echter een kwestie van bewust zijn dat je ruimte neemt en geeft. Dat zie ik nog wel eens fout gaan. Het personeel wast vaak de handen en de werkplek wordt steeds ontsmet. Wat opvalt is dat jongeren zich ook heel bewust zijn van hun gedrag. Ik zie dat ze ouderen extra ruimte geven en ook voorrang geven bij de kassa.' Hier voegt Teun nog aan toe: 'Als we ons allemaal houden aan de maatregelen dan is deze crisis het snelst voorbij.'

Truus Top-Hettinga

In verband met de privacy van de klanten kon Teun niet poseren in zijn dagelijkse werk als kassamedewerker. En dus ziet u hem hier als vakkenvuller.

(foto Henk Tammens)

Chapeau gemeente(werkers)

Het probleem

Als zeer regelmatige gebruiker van het Boer Goensepad en het Hoogholtje op weg naar het UMCG en weer terug wens je uiteraard een comfortabel fietstochtje. Gelukkig is dat ook meestal wel het geval. De beperkte breedte van het Boer Goensepad is voor mij veel minder een probleem dan voor ongeoefende fietsers. Maar na de winter was van comfort, ondanks verende stuur- en zadelpen, bij de overgang van het Boer Goensepad naar het Hoogholtje en weer terug steeds minder sprake. Er ontstond een hinderlijke verzakking bij de overgang van pad naar holtje. Menigeen zal dat ervaren en er misschien over gemopperd hebben.

De oplossing

De 'Nieuwsbrief Ten Boer' van de Gemeente Groningen, die regelmatig in mijn mailbox verschijnt, bood uitkomst. Vandaaruit doorgelinkt naar de website van de gemeente Groningen en

via de zoekterm 'wijkposten' heb ik op 20 april 's avonds melding gemaakt van het ongemak, vergezeld van een foto. Toen ik de volgende ochtend de verzakking passeerde vroeg ik mij af hoe lang het zou duren voordat er actie zou zijn ondernomen. Ongeveer tien uur later moest ik bekennen dat mijn vooringenomen beeld over

trage daadkracht van gemeentewerkers in dit geval volledig was weerlegd. Ik en alle andere fietsers konden weer soepel vanaf het Hoogholtje het Boer Goensepad oprijden. En weer terug. Chapeau!

Koos van de Belt

Het Hoogholtje voor en na de herstelwerkzaamheden
(foto Koos van de Belt)

Pianoles

Klassiek pop jazz en improvisatie Ervaren docent afgestudeerd Conservatorium

Cees Leurs
Hildebrandstraat 57
Garmerwolde

Voor info 050-3134043
Of mail ceesleurs51@gmail.com

Dorpshuis
"DE LEEUW"

Voor: Bruiloften
Feesten
Recepties
Vergaderingen
Zalenverhuur

Oude Rijksweg 6
Garmerwolde
info@dorpshuisdeleeuw.nl

HAAR EFFECT

Dames- en Herenkapsalon
HAAR EFFECT
Koopmansplein 6
Ten Boer
050-3023888

behandeling op afspraak

VOOR AL UW LOON- EN GRAAFWERKZAAMHEDEN

zoals: Slootonderhoud,
Maaikorven, Klepelmaaien,
Groot pak persen, Grondtransport,
Mest verspreiden en
Sleufkouter bemesten.

Loonbedrijf
N. Groothoff
Lageweg 22 Garmerwolde
(050) 542 15 35

BIJ AGRI SHOP
DAGELIJKS VERS

BAKKERIJ HOEKSTRA

Kerklaan 2 - 4, Bedum • E: info@bakkerijhoekstra.nl • W: www.bakkerijhoekstra.nl

magazijnstellingen.nl

NIEUW & GEBRUIKT

- Palletstellingen
- Legbordstellingen
- Archiefstellingen
- Kunststofbakken
- Magazijnkasten
- 'TOP WAY' professionele aluminium rolsteigers, trappen en ladders, en nog veel meer...

Reinder van der Veen Magazijnstellingen b.v. Ten Boer
Nijverheidsweg 6, 9791 DA Ten Boer 050 - 302 4833
info@magazijnstellingen.nl

Een groet in een trommel

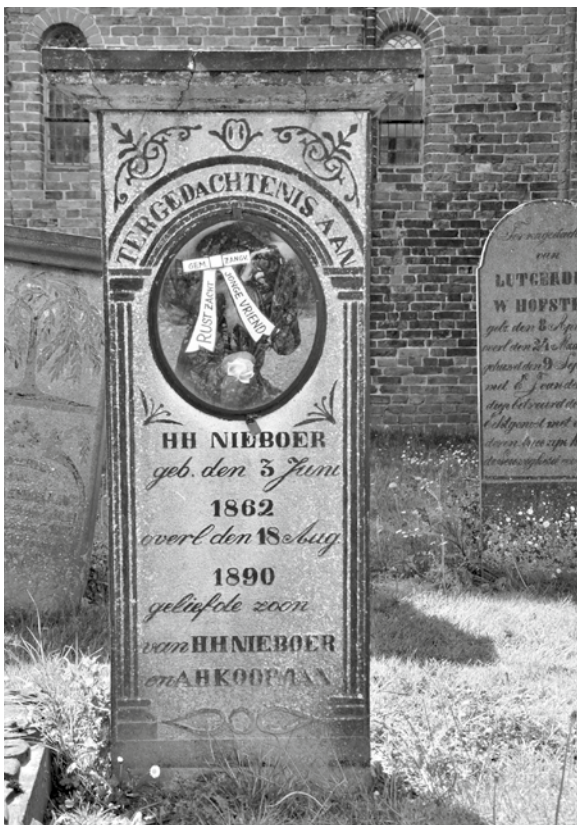
Het is een eeuwenoude traditie: als laatste groet geef je aan een overledene bloemen mee, vaak in de vorm van een krans. Maar bloemen vergaan. Dus kwamen begin negentiende eeuw grafkransen van kunstmateriaal in de mode. Maar ook kunstkransen zijn vergankelijk. Daarom werden ze in graftrommels gedaan zodat ze tientallen jaren op het graf konden blijven liggen. Graftrommels zijn in heel Nederland te vinden, ook dicht bij huis. Op het kerkhof in Thesinge is er één, op dat van Garmerwolde zijn er drie.

Unieke vorm

Graftrommels zijn meestal rond of ovaal, gemaakt van metaal, soms van steen of hout, en afgesloten met een glasplaat. In onze provincie zijn nog zeventien exemplaren te vinden, negen daarvan in (de voormalige gemeente) Ten Boer. De trommels werden op een graf gelegd, aan een paal gehangen of op een onderstel geplaatst. In Groningen werd de grafkrans ook wel geplaatst in een uitsparing in de zerk en vervolgens afgedekt met een vlak of bol glas. Deze vorm is voor Nederland uniek. Vaak zijn de graftrommels in onze streken voorzien van een 'groet' van vereniging, bedrijf of vrienden. De oudste exemplaren in Groningen zijn uit de jaren zeventig van de negentiende eeuw. Toen er steeds meer trommels geplaatst werden, leidde dat tot problemen. Sommige werden verwaarloosd, rolden weg na een storm, het glas brak. Dat leverde de beheerders van de begraafplaatsen veel werk op. Rond 1930 kwam het tot regelgeving om wildgroei aan grafmonumenten en andere zaken aan banden te leggen. Onder meer tot het verbod op 'het aanbrengen of hebben van kunstkransen, trommels met kunstkransen of portretten, grafdozen'.

Graftrommels in Garmerwolde

Als je het hek bij de kerk doorgaat, zie je meteen na de ingang een zerk met een holte met daarin een kleurige krans. De holte is afgedekt met een vlakke glasplaat. Op een foto uit 1934 van dezelfde plek is te zien dat links van deze zerk nog twee zerken met kransen stonden. Maar die zijn later dichtgesmeerd. In de grafsteen van H.H. Nieboer uit 1890 is nog de grafkrans bewaard gebleven. Duidelijk te zien zijn de bladeren, een roos en de tekst: *rust zacht / gem. zangv. / jonge vriend*. Als je het kerkhof oploopt in de richting van de kerktoren, zie je aan je linkerhand nog een zerk. Roelf Harms Wigboldus, overleden in 1886, ligt

Grafpoëzie

Op de achterkant van de zerk van H.H. Nieboer staat dit gedicht:

Gelijc een bloem des velds
Is ook het menschelijk leven
Hoe jong hoe schoon hoe sterk,
Moet ieder eindelijk sneven.
Leef dan niet slechts voor d'aard
Maar voor het eeuwig leven

De zerk van H.H. Nieboer met grafkrans (foto Patrizia Meijer)

hier begraven. Hier is nog een mooie krans te zien, met blaadjes van geverfd zink en porseleinen bloemetjes. De krans is in goede staat. Hoe dat komt vertelde Henk Vliem elf jaar geleden al in een artikel in de Garmer & Thesinger Express. Twee achter-achter-nichten van deze Wigboldus hadden toen een nieuwe krans geplaatst in dit grafmonument. Een derde zerk staat achter de kerk.

De metalen trommel in Thesinge

In de aprilkrant kon u al iets lezen over een metalen trommel op het kerkhof van Thesinge. De trommel, opgehangen aan een betonnen paal, wordt nu opgeknapt door Ernst Eijkhout. In de eivormige trommel hangt een krans van witte blaadjes en bloempjes. Voor kinderen werd vaak gekozen voor de kleur wit die verwijst naar onschuld, zuiverheid, maar ook naar de dood. Deze trommel was voor de negenjarige Elltje Oomkens. De kleine trommel met krans kreeg zij van haar medeleerlingen. Op het lint staat te lezen: Slaap zacht lieve Elltje 1902 - 1912 van uwe medeleerlingen.

Anne Benneker

Bronnen:

Rust zacht lieve vriendin. Graftrommels op begraafplaatsen en kerkhoven in de provincie Groningen, Leo Bok, uitgave Stichting Oude Groninger Kerken, 2012.
Grafzerk bijna weer in oude luister hersteld, Henk Vliem, Garmer & Thesinger Express, augustus 2009.
Op kerkgarmerwolde.nl staan alle graven op het deel van het kerkhof dat rondom de kerk ligt.
Dit deel is eigendom van de Stichting Oude Groninger Kerken.

Sierbestrating & Hoveniersbedrijf
Veenstra
Aanleg
Onderhoud

Stationsstraat 52 | 9771 AG Sauwerd | 06 - 422 522 24 | veenstra.r@hetnet.nl

Uw gecertificeerde hoofdaannemer voor herstel aardbevings schade

Oude Rijksweg 11
9798 PA Garmerwolde
050-5416501
06-53267250
www.havenga.com
info@havenga.com

Bouwend Nederland
de vereniging van bouw- en infrabedrijven

IKOBKB
KATQ

IKOBKB
Q

50 jaar
1964 2014

HAVENGA
BOUW v.o.f.

renovatie onderhoud nieuwbouw verbouw

AvecPlezier Atelier - koffie en taart to Go

Op het terrein van de kerk van Garmerwolde openden Remco de Raad en zijn vrouw Mirte Metz uit Thesinge op 28 februari hun horeca-gelegenheid AvecPlezier Atelier. Maar helaas, na twee weken ging er al een streep door de rekening. In verband met het coronavirus gingen kerk en toren op slot en moest het Atelier zijn deuren sluiten. Maar Remco en Mirte bedachten een mooi alternatief: een afhaaloket.

Succesvolle start

Het Atelier heeft een gloednieuw onderkomen op de plek waar vroeger het kerkgebouw Kerkhörn stond. Het nieuwe gebouw is bedoeld als ontvangstgebouw, als restaurant en ontmoetingsplek voor dorpsgenoten, voorbijgangers en bezoekers van de historische kerk en toren.

Het was zo'n feestelijke dag, 28 februari. De opening van de tentoonstelling Feest! In Oost en West in de toren, de lancering van De Schoolkerk en de succesvolle start van het Atelier dat de koffie, speciale schoolkerkkoeken, hapjes en drankjes verzorgde. Remco en Mirte waren er duidelijk helemaal klaar voor! Vanaf dat moment zou het Atelier ieder weekend geopend zijn.

Huisgemaakt gebak

Het liep allemaal anders. Maar Remco en Mirte hebben een creatieve oplossing bedacht om het Atelier toch in bedrijf te houden. Na vijf week-ends sluiting ging op 18 april hun geïmproviseerde afhaaloket open. Hier kunnen op zaterdag en zondag tussen 10.00 en 15.00 uur koffie, huisgemaakt gebak en lunchgerechten afgehaald worden. Alles wordt op veilige afstand aangereikt en betalen kan contactloos. Er mag nog geen terras ingericht worden maar her en der zitten mensen bij mooi weer in het gras. Met een kop koffie en lekkers of een lunchgerecht is dat best een gezellige plek om even bij te komen na een wandeling of fietstocht. De meeste mensen nemen iets lekkers mee naar huis.

Remco en Mirte zijn blij dat ze deze stap hebben gezet: 'Het is heel goed gegaan met de verkoop aan het loket. Wij zijn blij met alle bezoekers vanuit de dorpen en van elders.' Vanaf tweede Pinksterdag, 1 juni, mogen ze ook weer het terras gebruiken en die dag zijn ze vanaf 12.00 uur open.

Tot 1 juni is alleen het afhaaloket op zaterdag en zondag geopend van 10.00 tot 15.00 uur.

Daarna is het Atelier weer ieder weekend geopend, van 10.00 tot 18.00 uur met een paar tafels binnen en op het terras. Ook het afhaaloket is op die tijden open.

Een tip: kijk voor het weekmenu op de website of op Facebook en bestel vooraf! avecplezier.nl, info@avecplezier.nl, 06 83 79 94 44

De kerk is dagelijks geopend voor bezoekers. De Stichting Oude Groninger Kerken onderzoekt de mogelijkheden om in september weer schoolklassen te ontvangen voor de Schoolkerk en de tentoonstelling in de toren weer open te stellen voor scholen en in het weekend voor publiek. (red.).

Truus Top Hettinga

Remco en Mirte van AvecPlezier in hun Atelier achter het loket (foto Henk Tammens)

Nieuwe bewoners Thesinge

'In Edam woonden we ook prachtig: aan het water, met uitzicht op een oude molen en ernaast een dijk met schapen,' vertellen David van Griethuysen (44) en Inez de Bruijn (40). 'En met een soort meertje voor de deur om te zwemmen en te schaatsen.' Nu zijn ze opnieuw heel gelukkig met hun huis in de Luddestraat 11, met uitzicht op de kloostersingel en daarachter het oneindig laagland van Klunder.

'Weet je,' vervolgt David, 'we hadden destijds het gevoel dat we over een groene loper vanuit Amsterdam naar Edam kwamen, naar onze veilige fijne plek. En die groene loper ervaren we nu weer wanneer we van de stad naar Thesinge fietsen.'

Het ideale vakantiehuis voor het leven

David komt uit Bergen (NH) en Inez is opgegroeid in Nijmegen. Ze deden allebei de toneelschool; zij in Arnhem en hij in Utrecht. Toen ze elkaar een poosje kenden, woonden ze eerst samen in Amsterdam en deden als freelancer acteerwerk. Daarna kochten ze het mooie huis in Edam alwaar ze met twee anderen een theatergezelschap oprichtten. Door subsidie-mogelijkheden belandden ze na zeven jaar met hun gezelschap *Het Houten Huis* in Groningen en woonden drie jaar in Onderdendam. Inmiddels werden hun leuke dochters Matilde (10) en Eza (6) geboren en omwille van beter en mak-

kelijker te bereiken onderwijs woonden ze de laatste vier jaar in de stad.

Buiten wonen bleef trekken - in februari kwamen ze naar Thesinge. 'We hebben nu ons ideale vakantiehuis voor het leven gevonden', grijnzen ze. Door de coronacrisis thuis moeten zitten (Inez mist nu wel voorstellingen - David deed toch al vooral organisatorisch werk, nu vanuit huis) en niet op vakantie kunnen gaan is helemaal geen straf: 'Zo kunnen we lekker klussen en van de tuin genieten. En de nieuwe poes - met de relevante naam 'Poesieman' - verwennen en laten wennen (hij komt van oma). En we fietsen graag, ook om onze dochters naar de Vrije School te brengen.' Matilde vult aan dat ze piano speelt en dat haar zus Eza graag hutten bouwt. En: 'Allebei houden we enorm van in de hangmat liggen en in de tuin spelen!'

David mijmert nog: 'De vredige en gemoedelijke sfeer hier in Thesinge is een geweldige ervaring, naast de rust en de stilte in dit mooie dorp.' Als ik ze vertel dat het hier sinds half maart wel heel erg extra rustig is (met name door de afwezigheid van de anders gedurig passerende vliegtuigen), kijken ze even wat sip. Maar al gauw stroomt het geluk alweer van deze vrolijke en lieve nieuwe bewoners af. Inez: 'We zijn heel dankbaar dat we hier zijn beland.'

Jan Ceulen

Dat het leven in en rondom Luddestraat 11 Eza, Mathilde, Inez en David goed bevalt is wel duidelijk (foto Koos van de Belt)

De Groene Kookster kookt op bestelling

Astrid de Leeuw uit Thesinge heeft twee beroepen die ze door het coronavirus tijdelijk niet kon uitoefenen. Ze is pedicure én ze heeft een eigen cateringbedrijf De Groene Kookster. Astrid: 'Dat was natuurlijk erg jammer, maar het levert ook een andere en creatieve kijk op.'

Biologisch en biodynamisch

In de Garmer & Thesinger Express van augustus 2019 heeft u kunnen lezen dat Astrid de opleiding aan de Groene Kookacademie heeft afgerond. Zij werkt drie dagen per week als pedicure en heeft de rest van de week ingeruimd om te koken met mooie biologische en biodynamische producten.

Met de redactie van deze krant hebben we op 7 maart in Trefpunt van haar quiches en salades genoten. Aan een lange tafel, waarop Astrid al het eten feestelijk had uitgesteld, konden we zelf een keuze maken. Iedereen was enthousiast over de heerlijke vegetarische gerechten in mooi opgemaakte schalen.

Na die avond ging Trefpunt op slot. Het weekend erna zou WWK haar eerste voorstelling geven maar helaas was dit de eerste van een reeks van activiteiten in Trefpunt waar een streep door is gezet.

Positieve reacties

Ook voor Astrid veranderde er veel. In verband met Covid-19 heeft ze begin maart een aantal geplande opdrachten af moeten zeggen. 'Ik moest mijn werk als pedicure neerleggen en daarnaast mocht ik geen catering-opdrachten op locatie meer aannemen. Dat was natuurlijk erg jammer, maar het levert ook een andere en creatieve kijk op! Heel in het klein ben ik op verzoek gestart met koken op bestelling. De reacties waren zo positief dat ik over mijn aanvankelijke onzekerheid heen gestapt ben. Ik word namelijk echt blij van lekkere gerechten maken van gezonde producten.'

Astrid de Leeuw wordt echt blij van lekkere gerechten maken van gezonde producten (foto Henk Tammens)

In de meimaand heb ik elke zaterdag op bestelling vegetarische quiches en salades aan huis bezorgd. In juni ben ik van plan om maaltijdsalades te maken met daarbij een kleine quiche.'

Over wat na juni komt heeft Astrid ook wel ideeën. Die zal ze later bekend maken via de dorpswebsite en via Instagram. Bestellen: mail vóór vrijdag de bestelling naar: degroenekookster@gmail.com

De bestelling wordt dan in Garmerwolde en Thesinge op zaterdag tussen 17.30 en 18.30 uur thuisbezorgd.

Truus Top-Hettinga

Koeien

Eind april troffen we tot onze blijde verrassing weer koeien in de wei achter ons huis in Thesinge. Dat was in geen zes jaar meer gebeurd. We zagen Willard Wigboldus uit Garmerwolde de hekken uitzetten, broer Henk de beesten voer en een knuffel geven en vader Wigboldus kwam onze tuin in om kennis te maken. Zo komen Thesinge en Garmerwolde in 'barre' tijden tot elkaar. Moeten we in de toekomst echt veel meer gaan doen!

foto en tekst Geerle van der Veen

Gronings landschap

Het fraaie voorjaarsweer van de afgelopen weken leent zich uitstekend voor het maken van mooie foto's van het Groninger landschap. Bloeiend koolzaad is daarbij een dankbaar onderwerp, maar de laatste jaren zien we dat steeds minder. Langs de Lageweg kleurt er dit jaar wel weer een perceel okergeel.

Voor de Groninger kunstschilder Roelof Hoving een dankbaar onderwerp om op een mooie lentedag dat beeld ook in een olieverfschilderij vast te leggen. Niet met de Langelandster molen als voor de hand liggende blikvanger, maar de door bomen omzoomde boerderij van de familie Oosterhuis, Lageweg 24. (Zie ook www.roelofhoving.com)

Koos van de Belt

Roelof Hoving in actie (foto Koos van de Belt)

Het is heus waar: Hilda Dikkema werd op 15 mei 70 jaar!
(foto Sieb-Klaas Iwema)

'Indien mogelijk thuiswerken' was en is het devies in deze tijd. De auto komt dan minder van z'n plaats. Een mooie gelegenheid voor de vogels rondom de Kloosterkerk om reclame te maken voor de autowasstraat.
(foto Koos van de Belt)

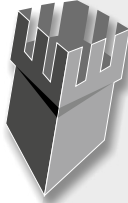
www.Draaivermaak.nl

Verhuur van nostalgische attracties:
Poffertjeskramen, Suikerspin, Draaimolens,
Oliebollenkramen, Kinderzweefmolen,
Stoomcarroussels, Reuzenraden, Draaiorgels, enz.

Herman Riddering & Tonny Guikema
06 54 638 590   06 54 944 004
info@Draaivermaak.nl
Garmerwolde

**TIMMERBEDRIJF
RIDDER**

LUDESTRAAT 15
9797 PM THESINGE
A.J. RIDDER
M. 06 1569 2503

ONDERHOUD
VERBOUW
RENOVATIE
RESTAURATIE

INFO@TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL
WWW.TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL

Landbouwmechanisatiebedrijf

OUDMAN Thesinge BV

Voor al uw tuin- en parkmachines
kunt u natuurlijk ook terecht bij
Oudman Thesinge BV
(erkend Husqvarna dealer)

Oudman Thesinge BV | G.N. Schutterlaan 10, 9797 PC Thesinge
Tel: 050-3021321 of 06-46192601 | Fax: 050 - 3023717

Tatiana
haarstudio

Plan uw afspraak via de website:
www.Haarstudio-Tatiana.nl

Oude Rijksweg 33 Garmerwolde
Tel. 06 52 689 239

*t Groninger Landschap op z'n mooist

Gerard Kingma
reis- en natuurfotografie

Geef een afdruk cadeau -
origineel en persoonlijk!

Bezoek de website voor het laatste
nieuws over workshops en exposities

Havenstraat 5 - 9797 PL Thesinge
www.kingma.nu
gerard@kingma.nu
050 3023813

**gini
werner**

info@needser.nl

NEEDSer
Native-English Editing
& Translation Service
www.needser.nl

Slinger van hoop

Sinds half maart kan Andreas Woldhuis uit Thesinge niet meer naar de dagbesteding van 's Heeren Loo in Bedum. Net als de verzorgings- en verpleeghuizen zijn de instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking sinds het begin van de coronacrisis gesloten. Andreas zit dus ook thuis terwijl hij veel structuur in zijn dagprogramma nodig heeft. Zijn ouders, broers en zussen proberen hem dit zoveel mogelijk te geven.

Een van de activiteiten die Andreas samen met zijn moeder doet is vlaggetjes knutselen en verven op stof. Zo werd het idee geboren om een slinger van hoop te maken. Dit is opgepikt door zijn groepsleiders van 's Heeren Loo. Samen met de bewoners die binnen de instelling wonen maken ze nu vlaggetjes om er een heel lange slinger van te maken. De bedoeling is om de slingers als teken van verbinding tussen de verschillende huizen van de instelling te hangen. Het is een leuke activiteit voor de bewoners en het ziet er ook nog heel vrolijk uit. De achterliggende gedachte is dat iedereen hoopt dat alles snel weer normaal wordt, de dagbesteding snel weer open kan en familie en vrienden weer op bezoek mogen komen. Voor deze categorie zorgvragers zijn de regels zwaar. Het is moeilijk uit te leggen waarom familie niet op bezoek

Andreas en de Slinger van hoop (foto Henk Tammens)

komt en ze hen niet mogen knuffelen. Dit kost het personeel heel veel geduld en aandacht.

Maak een vlaggetje voor Andreas

U kunt meehelpen vlaggetjes te knutselen voor Andreas en 's Heeren Loo. De vorm maakt niet zoveel uit, maar houdt ongeveer de maat 20 bij 23 centimeter aan. De afwerking doet Andreas zijn moeder en zij maakt er ook een slinger van.

Het gaat dus om lapjes bewerkt met stift, geverfd, gehaakt, gebreid of geborduurd. Als u mee wilt doen en niet creatief bent dan is een mooi gekleurd lapje ook goed.

Stuur de vlaggetjes naar Andreas, Molenweg 23 in Thesinge. U maakt hem heel erg blij met eigen post.

Truus Top-Hettinga

Basisscholen weer open, jeugd mag weer trainen

Sinds 11 mei zijn de basisscholen weer open. Met nieuwe regels en omgangsvormen. De ouders buiten het schoolplein op gemerkte tegels, de kinderen verzamelen zich in kleine groepjes in een kring rondom de juf en gaan daarna op gepaste afstand van elkaar naar binnen. (tekst en foto Koos van de Belt)

Ook de jonge voetballers van vv GEO mogen weer trainen. En het gaat er in het partijspel meteen weer fanatiek aan toe. (tekst en foto Koos van de Belt)

Johan Dijkstra feuilleton

Episode 1: Het verborgen verleden van Minne Koning

In de G&T Express van november 2019 kon u lezen dat *De Ploeg*-coryfee Johan Dijkstra rond 1939 de Garmerwolder kerk op doek heeft vereeuwigd. Op dat artikel heeft de redactie leuke en aanvullende reacties mogen ontvangen, waarvoor dank. Samen met de informatie uit het interview en eigen onderzoek leverde dat een aantal zeer interessante weetjes over Garmerwolde en Thesinge op, die wij onze lezers niet willen onthouden. We bijten het spits af met een verhaal over een – naar achteraf blijkt – notoire inwoner van Garmerwolde: Minne Koning (1854-1929).

De eigenaar van het Dijkstra-schilderij, Jan Huizenga uit Warmond, wees ons op de boeken geschreven door zijn grootmoeder Line (E.J. Huizenga-Onnekes) uit Ten Boer, waaronder *Het boek van Minne Koning*. Dit boek is in 1930 gedrukt door Hendrik Werkman (ook bekend van *De Ploeg*) en geïllustreerd door Johan Dijkstra. Het beschrijft de Grunneger volksvertellingen van voornamelijk Minne Koning, maar ook van andere verhalenvertellers uit de buurt. Folkloriste E.J. Huizenga-Onnekes verzamelde de verhalen en legde ze vast op schrift. Zo zijn er nog meer publicaties verschenen, zoals *Het Boek van Trijntje Soldaats* en het postuum uitgegeven *Heksen en duivelsverhalen van het Groningerland*. Over die laatste is in 2019 ook al geschreven in de G&T Express.

Een paar weken na het interview ontving ik bericht van Jan Huizenga dat er in het proefschrift van Daniel Broersma uit 2005, getiteld *Het wonderland achter de horizon: Groninger regionaal besef in nationaal verband 1903-1963*, melding gemaakt wordt van Minne Koning uit Garmerwolde. Een Google-zoektocht op 'Minne Koning Garmerwolde' leverde echter geen extra informatie op, noch op 'Wilhelmina Koning' (Minne was wellicht haar verkorte roepnaam). Maar dat vroeg natuurlijk wel om nader onderzoek.

De grafzerk van Minne's broer Gerrit (1857-1947) op de begraafplaats aan de Molenweg in Thesinge (foto Harjo de Poel)

Koningen in Garmerwolde

Waren er vroeger nogal wat Koningen in Garmerwolde (getuige ook de grafzerken bij de kerk), tegenwoordig is dat niet meer het geval. Via het online archief van de G&T viel wel te achterhalen dat de boerderij van Jan en Tineke Werkman (naast het kerkhof) vroeger van de familie Koning was, en dat dit de voorfamilie betreft van Tineke zelf. Zij kende echter geen oudtante Minne of Wilhelmina helaas, dus daar liep het spoor voor even dood.

Maar er was nóg een familie Koning en Tineke had wel eens gehoord van een oude man op de Dorpsweg die ook Koning heette. Toen ik na dit gesprek verder zocht waar ik in december was gebelevend, stuitte ik op zeer recent geplaatste informatie (namelijk eind januari) op de website van de Cultuurhistorische Vereniging Ten Boer (CHVTB). Waar overigens veel historische informatie te vinden is, ook over onze dorpen. Deze nieuwe informatie liet ineens een heel ander licht schijnen op het geheel. Minne's officiële naam bleek namelijk Menno te zijn. Minne was dus geen vrouw, maar een man. Tja, die optie had ik in mijn onschuld vergeten open te laten.

Minne en zijn stamboom

Nu werd de zoektocht ineens een stuk gemakkelijker. Menno Koning kwam oorspronkelijk uit Hoogezand en was getrouwd met Trientje Kort (1850-1925) uit Garmerwolde, waar ze woonden. Een genealogische online zoektocht leert dat Trientje en Menno kinderloos zijn gebelevend. Tineke blijkt dus inderdaad niet af te stammen van Menno maar, zoals uit verdere inspectie van stambomen blijkt, van een ongerelateerde Koning-tak. Menno's broer Gerrit is echter in 1947 begraven in Thesinge, dus wellicht loopt daar nu nog familie rond. Saillant detail: deze Gerrit leidt weer naar de stamboom van ene Jan Werkman ... Hoe toevallig zou het zijn als het uiteindelijk juist familie van Tineke's man Jan blijkt te zijn!

De verhalen van Minne

Na het overlijden van Trientje gaat Minne naar het armenhuis in Ten Boer, en het is daar waar Huizenga-Onnekes zijn vertellingen heeft opgetekend, getuige de volgende fragmenten uit het boek *Ten Boer: één gemeente, negen dorpen* (2001):

'De bekendste inwoner van het armenhuis in Ten Boer is zeker Minne Koning, deze uit Garmerwolde afkomstige arbeider vertelde aan folkloriste mevrouw E.J. Huizenga-Onnekes alle verhalen die hij zich uit zijn jonge jaren herinnerde. ... Legendarisch zijn de vele gesprekken die ze voerden, niet in de laatste plaats door het volume waarop deze plaatsvonden (Koning was wat dovig). ... De verschijning van de fraai verzorgde uitgaven van de verhalen, met illustraties van Ploeg-kunstenaar Johan Dijkstra (daar is ie weer! red.) heeft Koning niet meer mogen meemaken; hij overleed het jaar tevoren. Ter ere van hem die de meeste verhalen vertelde, kreeg het werk als titel *Het boek van Minne Koning*.' (bron CHVTB)

De eerste pagina van *Het boek van Minne Koning* uit 1930 (bron: boekwinkeltjes.nl)

Wat de inhoud van de verhalen betreft kunnen we hier vermelden dat het de moeite waard lijkt om deze eens te gaan lezen. De eerste uitgaven waren overigens in Gronings dialect en in latere versies blijken de verhalen enigszins aangepast. Zo schrijft Prof. Theo Meder in het *Historisch Jaarboek Groningen* (2004) dat pikante details zijn gekuist. In Minne Konings verhaal over *Onwijze Geert*, bijvoorbeeld, moet Geert de prinses slagvaardig van repliek dienen en gebiedt haar vervolgens 'een kurk in het achterwerk te steken'. Ook suggestieve (en minder suggestieve) verwijzingen van seksuele aard missen in sommige uitgaven. Minne's verhalen waren dus zeker niet alleen voor kinderbedtijd! De kunst is nu natuurlijk om een van die vroege ongekuste versies te vinden. Wie heeft er een thuis staan?

Een notoire oud-dorpsbewoner

Hebben we dan misschien nog iets anders aan info over Minne, zoals een foto? Het enige dat ik kan vinden is een foto van een man en een vrouw met het onderschrift 'Mevr. E.J. Huizenga-Onnekes tekent omstreeks 1926 de verhalen op van Minne Koning uit Garmerwolde.' Uit de bronverantwoording blijkt de man op de foto echter schrijver Kornelis van der Laan te zijn. Jammer, ik had graag gezien hoe 'onze' Minne er uit zag.

Wellicht weet u als lezer meer, bijvoorbeeld omdat u familie bent via de Kort-tak of via de broer van Minne. Zo ja, dan horen wij dat natuurlijk graag, om zo het verhaal rond te kunnen maken (zie colofon voor contactgegevens). Hoe dan ook, veel van de Groninger volksverhalen, die bekend staan als de eerste opgetekende Nederlandse sprookjes, blijken dus te stammen van een oud-inwoner van Garmerwolde. Toch iets om trots op te zijn! Wanneer Dorpshuis de Leeuw heropent verwacht ik daar toch zeker een exemplaar van *Het boek van Minne Koning* in de kast aan te treffen.

Harjo de Poel

Afstand nemen na 38 jaar

Afstand houden, hoe vaak hebben we dat niet gehoord de laatste maanden? Het is belangrijk dat we dat doen, anders komt het nooit meer goed. Maar je kunt ook op een andere manier afstand houden. Dat heeft Willem Oomkes gedaan. Na 38 jaar als drager gewerkt te hebben voor begrafenisvereniging Thesinge is hij daar nu mee gestopt.

Van vader op zoon

Ja, u leest het goed: 38 jaar. Drager is meestal, in elk geval hier in Thesinge, een vak dat van vader op zoon overgaat. Ook Willems vader was drager en voorganger (uitvaartleider) en sinds kort is Willems zoon Luit ook drager. De vader van Willem had op een gegeven moment te weinig dragers. En zo is Willem het vak in gerold. Hij deed dat naast zijn dagelijks werk, namelijk dat van buschauffeur. Vele malen maakte hij lopend vanuit Garmerwolde, Sint Annen of Thesinge de tocht naar de begraafplaats of het kerkhof, om iemand ten grave te dragen.

Hoofddrager?

Een serieus beroep? Jazeker, dat was zo en is nog steeds zo. Het is in ieder geval een beroep dat ertoe doet. Ook Willem was die mening toegedaan. Een sterk iemand, zowel lichamelijk als geestelijk. Hij was de oudste en dus de meest ervaren drager. Mogen we hem hoofddrager noemen? En dat heeft zo zijn voordeel. We herinneren ons een begrafenis in Sint Annen, toen we daar lang geleden als Thesingers mochten dragen. De uitvaartleider (sr.) liep voor de lijkwagen, zoals hij dat gewoon is te doen. Dat betekende dat een der dragers de auto van de uitvaartleider naar de begraafplaats mocht rijden. En wie kon dat nu beter doen dan buschauffeur Willem? Tijdens het klokkluiden begon het enorm hard te regenen en dat hield aan tot de begraafplaats. De drie collega-dragers waren kletsnat, het water stond ons in de schoenen. Tja, dan hadden we geen drager moeten worden. Willem bleef droog. Het was hem gegund.

De begrafenisvereniging Thesinge is opgericht op 14 maart 1922. Artikel 13 vermeldt: 'de dragers zullen zoveel mogelijk in het zwart gekleed

gaan, waarvoor hun vanwege de vereniging, die eigenaar blijft, een zwarte jas, zwarte pet (nu hoed) en zwarte handschoenen zullen worden verstrekt. Alle gesprekken niet met de bediening in verband staande, moeten vermeden worden.' Daar is anno 2020 niets aan gewijzigd. Alleen dat we nu ook een stevige (zwarte) paraplu hebben, zodat we bij regen en als ruwe stormen woeden droog blijven.

Manusje-van-alles

Naast de vele draagbeurten was Willem ook nog het manusje-van-alles op de begraafplaats. De heg bijhouden, het gras maaien, alles zag er verzorgd uit. En vergeet niet zijn talent als schilder. Schilder van de letters op de grafstenen, zelfs tot in Loppersum.

Willem Oomkes, altijd rechts vooraan lopend, naast de lijkauto. We zullen hem missen.

We hopen dat de coronapandemie snel voorbij mag gaan. Dan kunnen Willem en Ida, met de caravan, een tijdje afstand nemen van Taisn, om de wijde wereld te verkennen.

Het ga hun goed!

Op verzoek van de begrafenisvereniging Thesinge, Jakob van der Woude

Foto links Luit jr en Willem en rechts Willem en Luit sr. Bij zijn afscheid kreeg Willem deze foto's cadeau. (foto links Jan Mollema; rechts onbekend)

Strip door
Matthieu Visser

Mien Stek
Tuintontwerpen

Ook voor advies en klein onderhoud

Miranda Bosman
W.F. Hildebrandstraat 5
9798 PH Garmerwolde
Tel. 06-29967176
mienstek@gmail.com
www.mienstek.nl

De Groene Kookster

Astrid de Leeuw

vegetarische catering
06-14491281
degroenekookster@gmail.com

De Hofstee

Verliezen en veranderen - praktisch voor coaching

Jantje Y. Brouwers Dorpsweg 15 dehofsteecoaching@ziggo.nl
9798 PC Garmerwolde www.dehofsteecoaching.nl
06-53 64 46 37

ALFRED OTTENS
BOUWBEDRIJF

Molenhorn 4
9797 PV Thesinge

t. 06 25 07 74 46
m. info@alfredottens.nl

Onderhoud Renovatie Verbouw

WWW.ALFREDOTTENS.NL

LEVERANCIER GROOTKEUKEN EN HORECA

Lamsoor 11
9738 AL Groningen
www.vishandelsmit.nl

Telefoon 050 5496150
Fax 050 5496151
E-mail info@vishandelsmit.nl

INSTALLATIETECHNIEK
BIJ VAATSTRA BV

KUNT U TERECHT VOOR

*klimaat - en elektrotechniek,
sanitair, loodgieterwerk,
rioleringsbeheer,
zinkwerk en dakbedekkingen*

**INSTALLATIES IN DE BREEDSTE
ZIN VAN HET WOORD**

Installatietechniek
VAATSTRA B.V.

VERBINDINGSWEG 19
9781 DA BEDUM
TEL. 050 - 3012832

VAATSTRA@VAATSTRA.NL
WWW.VAATSTRA.NL
INSTALCENTER

Van der Woude
HOVENIERSBEDRIJF

*sterk in het
hovenierswerk*

Uw adres voor

Aanleg
Bepanting
Bestrating
Boomverzorging
Schuttingen
Onderhoud
Vijvers

Lageweg 12 - 9798 TG Garmerwolde - Tel. 06 12154825
www.hoveniersbedrijfvanderwoude.nl

Oomkes installatietechniek

• Gas • Water • Elektra • Verwarming • Dakbedekking • Zinkwerk • Sanitair •

Ons vakmanschap

is uw comfort!

Molenhorn 12, T • 050 - 302 34 07
9797 PV Thesinge F • 050 - 302 37 87
M • 06 23 101 161

info@oomkesinstallatietechniek.nl

Lid van
UNETO-VNI

**Eén van de weinigen
die alles kan reinigen**

050 54 21 890

PETER KUIL

> RIOLSERVICE > SCHOONMAAK > SPECIALISTISCH REINIGEN

Kamperen op eigen erf; volgens familie Delissen een aanrader! (foto Ton Bouchier)

Al jaren gaan de families Ridder en Bol samen naar dezelfde camping. Helaas kan dit vanwege de corona dit jaar niet doorgaan. Zo is Camping Riddertjeshof ontstaan (bij de schuur van Appie Ridder). Fantastische camping en vertrouwd uitzicht! Goede wifi, wc en douche van 'toes' (foto Jolanda Bol)

Werkzaamheden Garmerwolde

Inrichting Diekpad

De inrichting van het oude slibdepot bij de sluisjes (tussen Garmerwolde en Ruischerbrug) is klaar. De bomen en struiken zijn geplant, de picknicktafel staat onder aan de dijk en de lange rustbank staat er ook. Er staat een prullenbak bij de sluis, maar achter het hek. Er komt er nog een bij de bank en picknicktafel en die zal op gezette tijden worden geleegd.

Ook het kronkelpad – een aangetrild schelpenpad – onder aan de dijk is inmiddels gerealiseerd. De notenbomen staan er ook, de eerste boom bloeit al.

Men heeft het talud minder steil af laten lopen met behulp van grond uit het slibdepot. Dit is met het rode kraanschip Batavier of de groene Taurus, beide uit het Friese Garijp, gebracht; in tegenstelling tot eerdere berichten is de Cycloop niet ingehuurd. En de boel is inmiddels ook weer ingezaaid met gras.

Het kronkelpad heeft de werkzaamheden zonder schade overleefd. Dat kan men niet zeggen van de nieuwe lange bank bij het begin van het Diekpad: die is total loss geraakt. Dus even geen rust/kijk/ontmoetingsplek.

Het laatste slib uit het depot wordt verder per kraanschip richting Woltersum gebracht.

Industriewaterzuivering

De werkzaamheden aan het inlaatgemaal voor de industriewaterzuivering vorderen ook lekker en ook op het terrein zelf werkt men gestaag door. De wanden van de silo's voor de spoelwateropslag en het industriewaterreservoir zijn gearriveerd. De wandplaten zijn in Essen (Duitsland) gemaakt en wegen elk circa negen ton (9000 kilo). Ze zullen in week 21 omhoog worden gezet; er komen ruim 32 staaldraden door de wanden. De muren van het waterzuiveringsgebouw vorderen ook lekker. Aannemer BAM is tevreden, alles loopt naar wens. Ook het weer is gunstig gestemd.

En verder ...

Het eerste gedeelte waar de waterleiding ligt is weer toegedekt met teel- aarde en in oude staat (grasland) teruggebracht, de ovotonde is aan de binnenzijde grondtechnisch afgewerkt en in de bocht van de Fledderboschweg – even voor de afslag Grasdijkweg naar de zuivering – is een stukje schelpenpad aangelegd.

Sieb-Klaas Iwema

Op deze foto is goed te zien waar het kronkelpad zijn naam aan ontleend (foto Sieb-Klaas Iwema)

Trefpunt weer open vanaf 1 juni?

Volgens de richtlijnen van de overheid kunnen vanaf 1 juni buurt- en dorpshuizen weer open voor groepen van maximaal 30 mensen, mits:

- voorafgaand aan de bijeenkomst de aanwezigen gecheckt worden op verkoudheidsklachten;
- mensen zich van tevoren aanmelden of altijd in dezelfde vaste groep komen;
- 1,5 meter afstand houden mogelijk is in de ruimte.

Voor dorpshuis Trefpunt is dit alleen haalbaar voor vaste groepen die in eigen beheer een vergadering of bijeenkomst hebben. In de praktijk zal dit

betekenen dat er naast de peuterspeelzaal slechts incidenteel een groep gebruik zal maken van het dorpshuis omdat voor de meeste activiteiten inmiddels een zomerstop geldt.

Bij een begrafenis willen we wel de mogelijkheid bieden om bij elkaar te komen in Trefpunt, als dat verantwoord kan binnen de richtlijnen.

Helaas zullen we de maandelijkse dorpsborrel met patat voorlopig nog moeten missen.

Aly Pepping

Junah en Janoah uit Garmerwolde hebben ontdekt dat grote bellen maken nog veel leuker is dan kleine bellen blazen (foto Margriet de Haan)

Foto van de maand

Agenda

Zaterdag 13 juni

Thesinge; vanaf 9.00 uur: Ophalen oud papier

Vrijdag 26 juni

Garmerwolde; vanaf 18.00 uur: Ophalen oud papier

In verband met de coronacrisis zijn alle andere activiteiten afgelast.

Wist u dat ...

- na bijna twee jaar vanuit Dorpsweg 43 te hebben gewerkt, Buurtzorg weer naar dorpshuis De Leeuw, Oude Rijksweg 6a verhuisd?
- de Buurtzorg-medewerkers vanaf 1 juni van daaruit alles op zorggebied leveren?
- Buurtzorg altijd telefonisch bereikbaar is via 06 19 278 269?
- de Tocht om de Noord het laatste weekend van september dit jaar door Thesinge zou komen?
- dit in verband met de coronamaatregelen een jaar verplaatst wordt, naar (17), 18 en 19 september 2021?
- meer informatie hierover te vinden is op tochtomdenoord.nl?

Puzzel april: nog steeds een prijs te vergeven

In de vorige editie van de G&T Express stond een puzzel waarmee een prijs viel te winnen.

Tot op heden heeft er nog niemand gereageerd, dus als u de oplossing weet stuur deze dan snel op, want de eerste juiste inzending wint de prijs met een waarde van 15 euro! Voor degenen die de oplossing willen weten: nog even wachten dus.

Ter tegemoetkoming hebben we kleurenversies van de opgaven op onze website gezet en volgen hier wat hints over waar de opgaven ongeveer zijn te vinden:

- 1 in Garmerwolde;
- 2 zowel in Thesinge als Garmerwolde;
- 3 Garmerwolde;
- 4 Garmerwolde, ten zuiden van de Rijksweg;
- 5 Garmerwolde;
- 6 vlak voor Garmerwolde;
- 7 tussen Thesinge en Garmerwolde;
- 8 Thesinge;
- 9 Garmerwolde (of toch niet?);
- 10 zowel in Thesinge als Garmerwolde;
- 11 tussen Thesinge en Garmerwolde;
- 12 ook tussen Thesinge en Garmerwolde;
- 13-15 alle drie in Thesinge.

Dr. B. Denker

Colofon

Eindredactie

Garmerwolde

Hillie Ramaker-Tepper 050 541 5335

Marja Wijnand-de Poel 06 41 160 523

Thesinge

Yvonne Broekhuizen 06 51 033 796

Rudy Noordenbos 06 54 604 339

Fotograaf Garmerwolde

Patrizia Meijer 06 30 754 216

Fotograaf Thesinge

Koos van de Belt 050 302 3432

Henk Tammens 06 50 257 853

Penningmeester

Tjakko Tjakkes 050 549 9344

W.F. Hildabrandstraat 61

9798 PH Garmerwolde

Bank: IBAN NL74 RABO 0320 7057 49

t.n.v. Garmer en Thesinger Express

Abonnementen

Abonnementsgeld: € 16,50 p.j.

Bij autom. incasso: € 13,50 p.j.

Postabonnees: basistarief + porto

Prijs losse krant: € 1,50

Bezorgklachten

bezorgen@gentexpress.nl

of bel met de redactie

G&T Express op het internet

www.gentexpress.nl

Opmaak Aly Pepping Thesinge

Druk NetzoDruk Groningen

Oplage 525 exemplaren

Volgende krant komt uit op 26 juni 2020.

Kopij inleveren uiterlijk zaterdag

13 juni vóór 18.00 uur via:

gentexpress@hotmail.com,

Dorpsweg 26 of G.N. Schutterlaan 16

Opbrengst collecte Kinderhulp

De collecte voor het Nationaal Fonds Kinderhulp, bestemd voor kinderen in Nederland die een steuntje in de rug goed kunnen gebruiken, heeft dit jaar landelijk 127.000 euro opgebracht. Dit is meer dan de organisatoren durfden te hopen in deze tijd waar collectanten niet langs de deuren kunnen. Het bedrag is bereikt doordat collectanten digitale collectebussen hebben aangeemaakt, door tikkies en reguliere bankoverschrijvingen. Waar vele collectes niet doorgingen, is dit een mooi resultaat. Dank aan alle collectanten en gulle gevers!

*Ine Hoejenbos
Plaatselijk coördinator
Garmerwolde*